

Roo3

INSTITUUT
VOOR DE VEREDLING
VAN TUINBOUWGEWASSEN

554g-2-1

**TWEEDE BESCHRIJVENDE
RASSENLIJST
VOOR FRUIT**

INSTITUUT
VOOR DE VEREDLING
VAN TUINBOUWGEWASSEN

BIBLIOTHEEK
RIVRO
POSTBUS 32
WAGENINGEN

1 9 3 4

UITGEGEVEN DOOR
DEN NED. ALG. KEURINGSDIENST (N.A.K.)

NADRUk VERBODEN

Appel.

A

- 1 **Schoone van Boskoop.** Belle de B., Schöner von B., **Goudreinette** (falso), Rein. monstrucuse (falso), Reinette von Montfort. Nederl. Boomg. I No. 43, gekl. pl. Waarschijnlijk in de 18 eeuw onder Utrecht, bij Montfoort wellicht, ontstaan. Bloeit middentijds, vraagt kruisbestuiving. Boom op wild groot en laat dragend. Op den duur voldoende vruchtbaar. Duurt den winter uit. Vrucht groot, bijna rond, iets meer hoog, groen, later geel met veel roest en neiging tot blos. Scherp zuur, in nawinter matig. Zeer goede hand- en moesappel. Struik en kroonboom. Alle onderstammen. Zand of klei. Vraagt luwte. Wat schurft en, soms zelfs veel, kanker.
- 2 **Lemoenappel.** Rond 1885 gewonnen door Notaris J. H. Th. W. van den Ham te Lunteren en aldaar 1899 bekroond. Bloei middentijds, zelffertil, misschien toch kruisbestuiving gewenscht. Vrucht groot, iets plat, bijna rond, groen, later geel met veel roest, geen blos. Aangenaam zuur. Zeer goede tafellappel. Tot in winter. Boom op wild zeer groot en zeer laat dragend. Later voldoende vruchtbaar. Struik en kroonboom. Alle onderstammen. Zand of klei. Op goeden grond weinig ziekte. Voldoet in Zeeland niet.
- 3 **Cox's Orange Pippin.** Cox's Orange, Cox's Orangen Renette, Orange de Cox. Rond 1830 gewonnen door Cox te Colbrook Lawn, Bucks, Engeland en in 1850 door Ch. Turner in den handel gebracht. Bunyard Handbook I p 43. Deutschl. Obst. gekl. pl. Bloei middentijds, zelfsteriel. Princesse Noble bestuift dezen appel. Boom op wild matig groot en vroeg dragend. Vruchtbaar. Vrucht matig tot klein, ongeveer rond, regelmatig, groen, later geel met veel blos en eenig roest. Duurt den winter in. Aangenaam zuur. Bijzonder fijne handappel. Struik, desnoods kroonboom. Alle onderstammen; windvast. Zand of klei. Wat schurft en soms veel kanker. Gevoelig voor Calif pap.
- 4 **Early Victoria.** Emneth Early. In 1899 door de fa. Cross te Wisbech in den handel gebracht. Bunyard Handbook p 53. Bloei middentijds. Boom op wild matig groot en zeer vroeg dragend. Bijzonder vruchtbaar. Vrucht matig groot, onregelmatig, iets hoog, groengeel, vaak met een lijn overlangs. Augustus-September. Zuur. Moes. Struik, desnoods kroonboom. Onderstam sterk. Matig windvast. Zand of klei. Doorgaans weinig ziekte.
- 5 **Transparente de Croncels.** Apfel aus Croncels. In 1869 gewonnen door het Fransche kweekershuis Ballet te Troyes (Aube). Deutschlands Obst. Gekl. pl. Bloei tamelijk vroeg. Boom op wild flink, matig vroeg dragend. Later goed vruchtbaar. Vrucht middelmatig groot tot groot, regelmatig, rond, bleekgeel met goudgele zonzijde. Zeer week. September. Lichtzuur. Handappel. Struik of kroonboom. Nogal windvast. Zand of klei. Meestal gezonde boom, een enkele maal kanker. In Friesland te schurftig (zie Rein. v. Ekenstein). Gevoelig voor Californische pap. Lastige soort. Onderstam b.
- 6 **Bloemeezoet.** Herkomst onbekend. Waarschijnlijk 19e eeuw en Geldersch. Bloei laat. Op wild, groote boom, tamelijk laat dragend. Vrucht middelmatig groot, ongeveer rond, regelmatig, zeer zachtvleezig, groen met fraaie roode streeping, zoet. Handappel. September. Kroonboom. Windvast. Gezond. Klei.
- 7 **Yellow Transparent.** White Transparent, Transparente jaune, Weisser Klarappel, Vitt Klaräpple, Klaraeble. Uit het Baltische deel van 't oude Tsarenrijk, men meent wel Lijf-land. Bloei middentijds. Boom op wild matig groot, zeer vroegdragend. Vruchtbaar. Vrucht middelmatig groot, iets hoog, regelmatig, bleek groen, Juli-Augustus, iets knappend, zuur, goede moes-appel, als handappel juist bruikbaar. Onderstam sterk. Struik. Nogal windvast. Zand of klei. Weinig schurft, veel kanker, veel zaagwesp.

Appel.

- 8 **Manks Codlin.** Manks Appel. Door Kewley op 't eiland Man gewonnen. Droeg voor 't eerst in 1815. Deutschlands Obstsorten. Gekl. pl. Zelffertil. Bloei vroeg. Boom op wild doorgaans klein, buitengewoon vroegdragend. Zeer vruchtbaar. Vruucht middelmatig tot klein. Bij behoorlijk dunnen beter. Kegelvormig, iets hoog, geelgroen met bleeken blos, vast, lichtzuur. Goed voor de bakkerij (appelbollen). Minder goede handappel. September-October. Struik. Onderstam sterk. Nogal windvast. Zand of klei. Meestal tamelijk gezond. Meeldauw. Zaagwesp.
- 9 **Sterappel.** Reinette rouge étoilée, Starappel, Sterreinette, Rote Sternreinette, Pomme de Coeur. In 1830 voor het eerst beschreven. Men meent, dat de appel uit Nederland of België afkomstig is, rond Maastricht, Luik of Sint Truyen. Bloei laat, gaarne kruisbestuiving, bijv. Brab. Bellefleur, Court pendu. Boom op wild groot, laat dragend. Later meestal behoorlijk vruchtbaar. Vruucht middelmatig, rond, regelmatig, na eenige bewaring geheel rood, licht zuur, knappend. Tamelijk goede handappel. October-December. Vermoedelijk voor alle onderstammen. Vraagt luwte. Zand of klei. Zelden ziekte.
- 10 ***Groninger Kroon.** Engelse Kroon, Zure Kroon, Rond 1875 gevonden door S. H. Brouwer te Noordbroek in den tuin van den heer Engels. De Greeff, Onze appels en peren. Zelffertil. Op wild tamelijk groote boom, 8 tot 10 m breed, tamelijk vroeg dragend. Vruucht middelmatig groot, hoog, iets kegelvormig, groengeel, later roodgeel met veel blos en streepen, lichtzuur, iets knappend; goede handappel tot Februari. Struik op II, of sterken onderstam of wel kroonboom. Windvast. Meestal gezond. Iets meer schurft dan vroeger. Soms bloedluis. Zand of klei.
- 11 **Dubbele Bellefleur.** Vermoedelijk oude Nederlandsche appel. De beschrijvingen van Knoop en Leroy (Dict. Pom. III 1873: p 117) behoren waarschijnlijk bij een D. Bellefl. die wij niet kweeken. Geen bloeigegevens. Boom groot op wild en vruchtbaarheid wat laat beginnend. Rijkdragend. Vruucht groot tot zeer groot, onregelmatig, kort kegelvormig, grootendeels rood, lichtzuur. Matige tafelappel tot December. Kroonboom. Zand of klei. Gezond. Stelt geringe eischen aan de verzorging.
- 12 **Zoete Ermgaard.** Herkomst onbekend. Vermoedelijk Nederlandsch. Was in 't midden der vorige eeuw reeds door 't land verspreid. Nederl. Boomgaard No. 7. Bloei laat; bestuivingseischen onbekend. Boom groot op wild, matig laat dragend, later goed vruchtbaar, doch beurtjaren. Vruucht hoog, middelmatig groot, evenals No. 14 bijna geheel met roode streeping overdekt, doch van levendiger kleur. Sorteert goed. Zoet. Potappel tot ver in den winter. Windvast. Kroonboom. Zand of klei. Gezond. Gevoelig voor zwavel.
- 13 **Bramley's Seedling.** Triomphe de Kiel. Rond het midden der vorige eeuw gewonnen door Bramley te Southwell (Notts) Engeland. In 1876 in den handel gebracht. Geen bloeigegevens. Boom groot op wild. Vroeg en rijkdragend. Vruucht groot, onregelmatig, plat, groengeel met wat blos, vast, zuur, matig goede moesappel, tot begin der lente. Windvast. Struik op II of sterken onderstam en kroonboom. Gezond. Klei en zand.
- 14 **Zoete Campagner.** Campagnezoet. Herkomst onbekend. Gold reeds in het midden der vorige eeuw voor zeer oud. Zie Nederl. Boomgaard No. 20. Bloei laat; bestuivingseischen onbekend. Boom groot op wild, matig laatdragend, later goed vruchtbaar, doch beurtjaren. Vruucht onregelmatig, kegelvormig, middelm. groot. Zoet. Potappel tot in den winter. Windvast. Kroonboom. Gezond. Zand of klei. De meeste berichtgevers vinden No. 12 echter beter.

B

- 15 **Allington Pippin.** Waarschijnlijk in de 2e helft der vorige eeuw in Zuid-Lincolnshire ontstaan en in

Appel.

- 1916 in den handel gebracht door het kweekershuis Bunyard en Co. te Maidstone. Bloei en bestuiving geen gegevens. Boom op wild klein tot matig, vroeg dragend, zeer vruchtbaar. Vrucht middelmatig tot klein, bij behoorlijk dunnen beter, kort kegelvormig, geel met wat blos en streepen. Vleesch lichtzuur en knappend. Zeer goede tafelpappel, in sommige streken tot in December, elders weinig duurzaam. Alle onderstammen windvast. Gezond. Zand. Ervaring in Zeeland minder gunstig.
- 16 **Renette von Zuccamaglio.** Von Zuccamagliorenett. Gewonnen door Diedrich Uhlhorn Jr. te Grevenbroich, Rheinland. Waarschijnlijk tusschen 1852 en 1870 gezaaid. In 1878 benaamd. Geen bloeigegevens. Boom matig groot, vroeg en rijkdragend. Vrucht rond, groen, later geel met zeer weinig blos, middelmatig groot. Wil gedund worden. Zeer goede handappel tot na den winter. Struik op sterken onderstam. Windvastheid goed. Zand en klei. Meestal gezond, doch in IV acht men bespuiting tegen schurft noodzakelijk.
- 17 **Present van Engeland.** Heerappel. Herkomst onbekend. Had reeds in 1863 aanmerkelijke verspreiding. Beschrijving Vruchtsoorten 2e reeks 1863 p. 72. Bloei middentijds. Zelffertiël. Boom matig groot, zeer vroeg en rijkdragend. Lastige groei voor den snoeier. Vrucht groen, later geel, met somtijds wat blos, zachtzuur, los, groot klokhuis, zoete tafelpappel tot einde winter. Kroonboom. Matig windvast. Neigt tot kanker en min of meer beschadigde vruchten.
- 18 **Landsberger Renette.** Rond 1853 door Justizrat Burchardt te Landsberg a/d Warthe. Deutschlands Obstsorten, gekl. pl. Bloei middentijds. Zelffertiël. Vrucht middelmatig, kegelvormig, ongeveer zoo hoog als breed, groen, later geel met weinig blos, weinig of geen roest, licht zuur, zacht, middelmatig goede handappel tot halfweg den winter. Boom op wild matig groot, vroeg dragend. Zeer vruchtbaar. Struikvorm op sterken onderstam of desnoods kroonboom. Windvast. Zand. Neigt op veel gronden tot kanker. Weinig schurft in het algemeen. Meeldauw.
- 19 **Pfirsichroter Sommerappel.** Perzikroode zomerappel, Persikrött Sommaräpple. Wellicht door J. V. Sickler (1741—1820) uit Frankrijk naar Duitschland gebracht. Deutschlands Obstsorten. Gekl. pl. Bloei vroeg. Bestuivingseischen onbekend, op wild klein en zeer vroeg dragend. Vrucht middelmatig groot, ongeveer rond, meestal geheel rood, zacht zuur, los, goed voor de tafel. Augustus. Niet in eens plukken. Duurt slecht. Struik op sterken onderstam. Tamelijk windvast. Zand en klei. Weinig kanker en schurft. Meeldauw. Zaagwesp. In Friesland plant men liever de Roode Tulpappel, die daar beter voldoet.
- 20 **Jacques Lebel.** Jakob Lebel. Rond 1829 gewonnen door J. Lebel te Amiens. Deutschlands Obstsorten Gekl. pl. Geen bloeigegevens. Boom op wild groot en vroeg en rijkdragend. Vrucht groot, plat, groen met zeer weinig roode streping, licht zuur. Moesappel voor October—December. Goede keukenappel. Struik op sterken onderstam of kroonboom. Vraagt beschutting. Meestal gezond, op natten grond kanker. Zand of klei. Waarschijnlijk is No. 13 beter dan deze.
- 21 **Lane's Prince Albert.** In de 19e eeuw te Rothampstead gewonnen en in 1857 in den handel gebracht. Bunyard Handbook p. 80. Geen bloeigegevens. Boom klein tot matig groot, zeer vroeg en zeer rijk dragend. Vrucht middelmatig groot, iets plat, groen met soms eenige roode streeping, zuur. Middelmatig goede moesappel tot in den winter. Struik op sterken onderstam. Vraagt luwte. Druipt. Klei of zand. Gezond. Voorzichtig met zwavel. Waarschijnlijk is No. 13 beter dan deze.
- 22 **Brabantsche Bellefleur.** Roter Bellefleur. Oude appel van onbekende afkomst. Deutschlands Obstsorten, Gekl. pl. Boom groot. Bloeit laat. Zelffertiël. Draagt op sterken on-

Appels.

- derstam laat. Vrucht klein tot middelmatig groot, wat onregelmatig gevormd. Geel met fraaien blos. Vast van vleesch. Licht zuur. Duurt tot in de lente. Tafelappel. In den handel weinig in trek. Nog slechts in Zuid-Limburg bij gebrek aan een goeden plaatsvervanger aanbevolen.
- 23 ***Zoete Kroon.** Zoete Winterkroon. Gelijkt op de Rozekroon. Gevonden door S. H. Brouwer te Noordbroek in den tuin van Van der Molen-Stelmaker te Noordbroek rond 1870 en door den heer Brouwer rond 1890 in den handel gebracht. Feestgids Tentoonstelling Provinciale Boomkweekersvereniging rond 1908. Zelffertil. Goede stuifmeelverancier. Boom matig groot, op wild 6-8 M. breed, vroeg en rijkdragend. Vrucht middelgroot tot klein, bolrond, fraai roodgestreept op goudgelen grond, matig vast tot zacht, zoet. Handappel en goede potappel tot Februari. Struik op sterken onderstam, desnoods kroonboom. Buitengewoon gezond. Wanten. Voor bijna alle gronden. Wordt aanbevolen ter vervanging van 12 en 14. In Zeeland nog onvoldoende nagegaan.
- 24 ***Ossenkop.** Oude Fransche. Herkomst onbekend. Genoemd in 1850. Bloei vroeg. Boom groot, met iets hangende takken, vroeg, regelmatig en goed vruchtbaar. Vrucht zeer groot, onregelmatig, iets plat, groen met roode streeping, matig vast, zuur, goede moesappel van September tot Februari. Kroonboom. Niet kieskeurig op grond. Gezond.
- 25 ***Fransche Zure.** Herkomst onbekend. Bloei vroeg. Bestuivings-eischen onbekend. Boom groot, vruchtbaarheid uiteenlopend. Vrucht middelmatig tot groot, groen met fraaien rooden blos, zeer vast, sterk zuur, goede moesappel tot ver in de lente. Kroonboom. Vatbaar voor schurft.
- 26 **Reinette van Ekenstein.** R. v. Ekenstijn. Waarschijnlijk kort voor 1830 gewonnen door Jhr. O. R. Alberda van Ekenstein te E. bij Appingedam. Nederl. Boomgaard I No. 45. Geen bloeigege-
- vens. Boom flink, vruchtbaar. Vrucht matig groot, kort kegelvormig, groen, later geel met eenig roest, zacht, licht zuur, zeer goede handappel voor October tot December. Goede moesappel. Deze appel vervangt in Friesland de Transparente de Croncels. Weinig schurft.
- 27 ***Eisdener Klumpke.** Sabot? Misschien uit de omgeving van Eisdën in het Nederlandsche taalgebied. De sterke verspreiding in die streek doet een leeftijd gissen van tenminste 50 jaar, mede in verband met den ouderdom der boomen. Geen gegevens over bestuiving. Bloei laat. Boom middelmatig tot groot. Sterk hangende takken. Vruchtbaarheid vroeg en zeer voldoende. Vrucht middelmatig tot groot, hoog met knobbel bij den steel, groen met veel roode streeping, zeer stevig, lichtzuur, goede moes- en matig goede tafelappel tot Maart. Hoogstam. Kieskeurig op grond. Zeer schurftig en hier en daar kanker.
- 28 **Notarisappel.** Rond 1890 gewonnen door J. H. Th. v. d. Ham, notaris te Lunteren en wereldkundig gemaakt op de tentoonstelling aldaar in 1899. Bloei middentijds. Bestuivings-eischen onbekend. Op sterken onderstam een flinke boom, matig vroegdragend. Later voldoende vruchtbaar. Vrucht hoog, tamelijk groot, groen, weinig blos, lichtzuur. Matig goede handappel tot Januari. Struik op b of op sterken onderstam en kroonboom. Vraagt luwte. Druipt. Soms veel schurft. Zand of lichte klei.

C

- 29 **Princesse Noble.** Kroonappel, Noblesse, Bles, Alantappel, Grosser edler Prinzessin Apfel, Pomme d'Aunée, Prince d'Orange. Prinses-äpple. Zeer oude, misschien inheemsche appel. Werd in 1708 echter als uitheemsch genoemd. Nederl. Boomgaard Gekl. pl. Bloei middentijds. Bestuift No. 3. Boom matig groot, vroeg vruchtbaar, doch waarschijnlijk, ondanks goede ziektebestrijding, niet overrijdragend. Vrucht matig groot,

Appels.

- groengeel met streepen, hoog, vast, later zacht, lichtzuur, buitengewoon fijne handappel tot halfweg den winter. Struik op sterken onderstam, desnoods kroonboom. Alle gronden. Vatbaar voor schurft. Men zij bedacht op mozaiek. De hooge handelswaarde dezes appels rechtvaardigt een ernstige poging om hem, geholpen door de hedendaagsche ziektebestrijdingsmiddelen, weer in eere te herstellen.
- 30 **Schöner von Nordhausen.** Gewonnen door Kaiser te Nordhausen bij den Harz en in 1892 verspreid. Deutschlands Obtsorten. Gekl. pl. Deutsche Obstbauzeitung 1916 p.1. Bloeigegevens geen. Boom matig groot, vroeg en rijk dragend. Vrucht rond, middelmatig groot, regelmatig gevormd, groen of bleek groengeel met zachten blos, fraai, tamelijk zachtvleezig, licht zuur, goede tot zeer goede handappel voor herfst en eerste gedeelte des winters. Struik op sterken onderstam. Gezond. Zand. Windvast.
- 31 **Wealthy.** Rond 1861 gewonnen door P. M. Gideon te Excelsior, Minn. Ver. Staten. Hedrick, Apples of New York II p. 236. Geen bloeigegevens. Boom matig groot en zeer vroeg en rijkdragend. Wil gedund worden. Appel matig groot tot groot, ongeveer rond, groen met schitterende roode streeping, vleesch zacht, lichtzuur met den smaak van veel Amerikaansche appels. Goede handappel voor September. Struik op sterken onderstam. Zand of klei. Vraagt beschutting. Gezond. Een der weinige Amerikanen, die hier een goed figuur maakt.
- 32 **Gelber Richard.** Grand Richard. Richard jaune. Gul Richard. Körchoven. Meer dan 100 jaar oude Deutsche appel. Wellicht uit Meckelenburg. Deutschlands Obstsorten. Gekl. pl. Geen bloeigegevens. Middelmatige boom, eenigszins laatdragend en matig vruchtbaar. Hooge vrucht van middelbare grootte, groen, later geel met weinig blos, zacht, lichtzuur; zeer goede handappel voor herfst en voorwinter. Windvast. Gezondheid twijfelachtig.
- 33 **Koningszuur.** Engelsche Bellefleur. Rond 1840 gewonnen in een boomgaard te Lienden, die later in eigendom kwam van Js de Kock Aspremont. Maandschrift Ned. Pom. Ver. 1928 p. 35. Middelmatig groote, hooge, regelmatig gevormde, grootendeels roode, zeer fraaie, sterke, tot laat in den nawinter zijn zuurheid bewarende appel. Zou volgens sommigen minderwaardig zijn, doch wordt door anderen hoog aangeslagen. Boom kloek. Klei.
- 34 **Ontario.** Rond het midden der vorige eeuw door Ch. Arnold te Paris, Ontario, Ver. St. gewonnen. Hedrick Appels New York I p. 240. Bloeigegevens geen. Boom matig groot, zeer vroeg, rijk en geregeld dragend. Vrucht groot, plat met zeer diepe holten voor kelk en steel, groen, later geel met blosje, zeer fraai bij inhulling in papier, vast, zuur, goede moesappel tot in de tweede helft van den winter. Struik op sterken onderstam. Zand en klei. Veel kanker. Vrucht rot gemakkelijk in bewaarplaats. Windvast. De eigenaardige kersappelsmaak verraadt „crab“-bloed.
- 35 **Åkerö.** Åkerö glasäpple, Schmidts Junkeräppel? Herkomst onbekend. In Zweden (Södermanland) sedert rond 100 jaar gekweekt, doch misschien Duitsch of Nederduitsch van herkomst. Dahl Pomologi I p. 150. Bestuivingseischen voor ons land niet nagegaan. Boom matig groot. Vrucht middelmatig groot, hoog, zeer fraai rood gestreept op bleeken grond. Vast tot hard, zeer goede, lichtzure handappel voor herfst en vroege winter. Cultureur-eischen onvoldoende nagegaan.
- 36 **James Grieve.** Gewonnen door J. Grieve en in 1890 door het Schotsche kweekershuis Dickson te Edinburg in den handel gebracht. Bunyard Handbook I p. 73. Bloeigegevens geen. Boom middelmatig groot, vroeg en rijk vruchtbaar. Vrucht rond, iets kegelvormig, bleek geelachtig met wat blos en

Appels.

- streeping, middelmatig groot, lichtzuur, zeer goede handappel voor September-October. Struik op sterken onderstam, desnoods kroonvorm. Vraagt luwte, druipt. Zand en klei. Voldoet in Zeeland minder goed, daar de vrucht te week is.
- 37 **Lieve Vrouwenappel.** Rond 1900 gewonnen door M. de Kruyff te Drunen. Bloeigegevens geen. Boom middelmatig groot, tamelijk vroegdragend. Vruchtbaar. Vrucht middelmatig tot groot, plat, groengeel met fraaie roode streeping, vast van vleesch, lichtzuur, goede tot zeer goede tafelappel voor September. Struik op II, XVI of wild. Zand. Gezond. Vruchten vragen dunning, daar de boom aan trossen draagt en de appels elkaar van den boom groeien.
- 38 **Dr Seeligs Orangepepping.** Dr. Seeligs Orangerenette, Orangepepping. Gewonnen door den predikant Henzen bij Kiel en genoemd naar Dr. Seelig aldaar. Voor het eerst beschreven in 1879. Deutschlands Obstsorten. Gekl. pl. Bloeigegevens geen. Boom middelmatig, vroeg en goeddragend. Appel middelmatig groot, rond, groen, later goudgeel, tamelijk zachtvleezig, lichtzuur, zeer goede handappel tot Maart. Meestal gezond; soms kanker. Zand. Windvast.
- 39 **Zigeunerin.** Voor rond 20 jaren door het kweekershuis Vallen te Swalmen ingevoerd uit Riga, waar de appel werd gekweekt door „Gartendirektor Kuphaldt”. Zelffertil. Boom vermoedelijk slechts matig, vroeg en rijk dragend. Appel groot, rond, onregelmatig. Buitengewoon fraai rood gekleurd. Vleesch tamelijk zacht, zuur; zuinige tot matig goede handappel, doch op sommige plaatsen en in sommige jaren aanmerkelijk beter. Augustus-September. Struik op sterken onderstam. Zand of klei. Gezond. Wordt in Groningen wel aanbevolen.
- 40 **St. Cecilia.** Engelsche appel, door Basham gewonnen. Bloeigegevens geen. Matig groote boom. Vrucht matig groot, iets hoog, goudgeel met blos en streepen, lichtzuur en zeer goede handappel tot ver in den winter. Klei.
- 41 **Laxton's Superb.** Recente aanwinst van het Engelsche kweekershuis Laxton. Bloeigegevens geen. Boom waarschijnlijk iets grooter dan die van No. 3, waarop de verscheidenheid overigens gelijk. Vrucht wat kloeker, iets minder goed van smaak. Duurt zeer goed naar men meent, doch maakt weinig opgang. Alle onderstammen.
- 42 **Glorie van Holland.** Zou volgens sommigen rond 1880 gewonnen zijn door den Heer Hazelbach te Rockanje. Maandschrift Ned. Pom. Ver. 1932 p. 96—97. Bloeigegevens geen. Boom middelmatig en tamelijk vroeg en rijk dragend. Fraai gevormd. De appel is rond, middelbaar van grootte, geel met zwakken blos, lichtzuur, zeer goed als handappel tot Februari. Struik op II of sterken onderstam. Voorzoover we kunnen beoordeelen gezond op zand. Op klei wordt over kanker geklaagd.
- 43 **Jonathan.** Voor 1826 gewonnen door Ph. Rick te Woodstock N.-Y. Ver. St. Hedrick, Apples of New York I p. 172. Bloeigegevens geen. Boom matig groot, zeer vroeg en rijkdragend. Appel klein tot middelmatig, iets hoog, groen met wat blos. Tamelijk vast, licht zuur, gewone smaak der Amerikaansche appels, tamelijk goede handappel voor herfst en voorwinter. Dikwijls te klein. Struik op sterken onderstam. Warme standplaats. Vraagt luwte. Gezond, behoudens bloedluis. Dunnen.
- 44 **Bosappel.** Gewonnen door H. Bos te Dodewaard, rond 1880. Maandschrift Ned. Pom. Ver. 1928 p. 38. Bloeigegevens geen. Matig groote, vroegdragende, zeer vruchtbare appelboom, dicht en breed van groei. Platte, bleek geelgroene appel met wat blos. Matig goede tafelappel tot in den nawinter. Windvast. Gezond. Klei.
- 45 **Reinette Descardre.** Belgische appel van Descardre te Chênée bij Luik. Catalogue descriptif 1927

Appels.

- p. 419.
Bloeigegevens geen. Flinke boom. Appel fraai rood met wat roest, middelmatig groot, rond, zachtzuur, zeer goede handappel voor herfst en voorwinter. Boom voor wat hoogen, warmen grond.
- 46 **Kesterens Wijnzuur.** Uil. Gewonnen in een boomgaard van J. C. van den Berg te Kesteren, denklijk rond 1900. Maandbl. Ned. Pom. Ver. 1927 p. 174 en 1928 p. 33.
Bekroond Lunteren 1927. Bloeigegevens geen. Flinke, vruchtbare boom. Middelmatig groote vrucht, gevormd als Brab. Bellefleur, goed gekleurd en zeer goed als handappel tot begin December. Gezond en windvast. Klei.
- 47 **Royal Jubilee.** Gewonnen door J. Graham te Hounslow en in den handel gebracht in 1893 door het kweekershuis G. Bunyard & Co. te Maidstone. Bunyard, Handbook I p. 114.
Bloei laat. Boom klein en zeer vroeg en rijkdragend. Appel middelmatig groot, soms groot, kegelvormig, bleek geel, soms iets donkerder aan zonzijde. Vaste, lichtzure, goede moesappel. Struik op sterken onderstam. Gezond. Klei en zand.
- 48 **Beauty of Bath.** Gewonnen te Bailbrook bij Bath, Engeland en geïntroduceerd door de heeren Cooling in 1864. Bunyard Handbook I p. 23.
Matig groote, zeer vroeg en rijkdragende boom. Appel klein, regelmatig gevormd, plat, geel met blos, ruw, zachtvleezig, goed als handappel in Augustus. Struik op sterken onderstam. Gezond. Druipt sterk. Zand en klei. Kan misschien dienen ter vervanging van No. 19.
- 49 ***Vogel Calville.** Rond 1884 te Hooge Zwaluwe gewonnen door den Heer C. A. Vogel, thans wonende te Goedereede. Kleine boom, zeer vruchtbaar en geregeld dragend. Appel groot, goudgeel, rond, regelmatig, vleesch hard, bij rijpheid zacht, rijpt van October tot Maart. Goede tafelappel. Waarschijnlijk ook zeer goede moesappel. Gezond. Struik op sterken onderstam.
- 50 ***Eethensche Wijnappel.** Gewonnen te Eethen, vermoedelijk door den Heer Brandhorst in de eerste helft der vorige eeuw. Middelmatig groot, hoog, eigenaardige steelaanzetting, groen, weinig blos, vleesch vast, lichtzuur, zeer fijne tafelappel voor September. Boom middelmatig groot, zeer vruchtbaar, gezond, windvast. Bloei tamelijk laat; bestuivings-eischen onbekend. Op sterken onderstam.
- 51 ***Kafappel.** Witte appel. Nog niet oude appel uit het land van Heusden en Altona. Groote boom, regelmatig dragend. Vruchtbaarheid matig. Zeer groote, in vorm variable, groenwitte, weinig blozende, nogal zachtvleezige, lichtzure, tamelijk goede tafel- en goede moesappel. Bloeit middentijds. Zeer gezond. Duurt tot December.
- 52 **Keyingappel.** Waarschijnlijk in de tweede helft der 19e eeuw in Oost-Vlaanderen ontstaan.
Bloei middentijds. Bestuivings-eischen onbekend. Boom groot en zeer vroeg dragend. Groote vruchtbaarheid. Vrucht middelmatig groot, hoog, groen met veel roest en wat blos, vaste zure handappel van middelmatige hoedanigheid, of moesappel tot ver in den winter. Struik op sterken onderstam of kroonboom. Windvast. Groeit op elken behoorlijken grond. Gezond, behouderslichte schurftaantasting. Wordt op de Zeeuwsche eilanden ontraden.

D

Adam's Pearmain.
Baumann's Renette.
Belle de Pontoise.
Benderzoet.
Bismarck.
Blanke Ribber
Blenheim.
Calville Lesans.
Calville de Londres.
Cellini.
Charlamowski.
Codlin Keswick.
Courtpendu.
Cox's Pomona.
Delicious.

Appels.

Engelsche Pigeon.
 Engelsche Winter GoudPearmain.
 Goldrenette Freiherr von Berlepsch.
 Grand Alexandre.
 Grauwe Fransche Reinette.
 Gravesteiner.
 Gul Graastener.
 Harberts Reinette.
 Holleman.
 Jasappel.
 Jacob Dirk.
 Klapstaart.
 Lady Sudeley.
 Leven Alma.
 Linnaeus Pippeling.
 Lord Grosvenor.
 Lord Suffield.
 Luntersche Pippeling.
 Luntersche Present.
 Queen.

Peasgood Nonsuch.
 Peperappel.
 Pisangappel.
 Roode Astrakan.
 Roode Herfstcalville.
 Reinette du Canada.
 Reinette grise du Canada.
 Roode Pigeon.
 Schutters Reinette.
 Signe Tillisch.
 Syde Hemmetje Wit.
 Tulpappel (niet Roode Tulpappel).
 Virginischer Rosenapfel.
 Vlaamsche Schijveling.
 Westlandsche Bellefleur.
 Witte Astrakan.
 Yellow Bellflower.
 Zoete Aagt.
 Zoete Hollaert.
 Zoete Graauwe Fransche Reinette
 Zomeraagt.

A

	I	II	III	IV	V	VI
1 Boskoop	x	o	x	x	x	x
2 Lemoen	o	o	x	x	x	x
3 Cox'Orange	x	o	x	x	x	x
4 Victoria	x	—	x	x	x	x
5 Croncels	x	o	x	x	x	x
6 Bloemee	x	o	x	x	x	x
7 Yellow	x	—	x	x	x	x
8 Mancks	x	—	x	x	x	o
9 Sterappel	x	o	x	x	x	x
10 Groninger Kroon	o	o	x	x	x	o
11 Dubbele Bellefleur	—	—	o	x	x	x
12 Ermgaard	x	—	x	x	x	o
13 Bramley	x	—	x	x	x	o
14 Campagner	o	o	x	x	x	o

B

15 Allington	o	—	x	—	x	—
16 Zuccamaglio	o	o	—	x	x	o
17 Present v. E.	o	o	x	x	x	o
18 Landsberger	o	o	o	o	x	o
19 Pfirsichroter	x	o	x	o	o	o
20 Jacques Lebel	o	o	x	x	o	o
21 Lane's	x	o	o	o	o	o
22 Brabantsche Bellefleur	o	o	o	o	o	x
23 Zoete Kroon	x	—	x	—	—	—
24 Ossenkop	o	o	o	o	o	x
25 Fransche Zure	o	o	o	o	o	x
26 Ekenstein	—	—	x	—	—	—
27 Klumpke	o	o	o	o	o	x
28 Notarisappel	o	o	o	x	x	x

C

29 Princesse-nobel	—	—	—	—	—	—
30 Nordhausen	—	—	—	—	x	—
31 Wealthy	—	—	—	—	—	—
32 Gelber Richard	—	—	—	—	—	—

Appel.

33 Koningszuur	---	---	---	---	---	
34 Ontario	---	o	---	---	o	---
35 Akerō	---	---	---	---	---	---
36 James Grieve	---	---	---	---	x	---
37 Lieve Vrouwenappel	---	---	---	---	x	---
38 Dr Seeligs	---	---	---	---	---	---
39 Zigeunerin	---	---	---	---	---	x
40 St. Cecilia	---	---	---	---	---	---
41 Laxton's Superb	---	---	x	---	---	---
42 Glorie v. Holland	x	---	x	---	---	---
43 Jonathan	x	---	---	o	o	---
44 Bosappel	---	---	---	---	x	---
45 Descardre	---	---	---	---	---	---
46 Wijnzuur	---	---	---	---	x	---
47 Jubilee	---	---	x	---	x	---
48 Bath	---	---	x	---	---	---
49 Vogelcalcille	---	---	---	---	---	---
50 Eethensche Wijn	---	---	---	---	x	---
51 Kafappel	---	---	---	---	x	---
52 Keying	x	---	---	---	x	---